

URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU

Opracowania sygnałne

Białystok, lipiec 2012 r.

Tel. 85 749 77 00, fax 85 749 77 79
E-mail: SekretariatUSBST@stat.gov.pl

Internet: www.stat.gov.pl/urzedzy/bialystok

RUCH GRANICZNY ORAZ PRZEPIYW TOWARÓW I USŁUG NA GRANICY POLSKO-BIAŁORUSKIEJ W 2011 R.

Zgodnie z Programem Badań Statystycznych Statystyki Publicznej, w ramach badań obszarów transgranicznych koordynowanych przez Urząd Statystyczny w Rzeszowie, realizowane jest badanie obrotów towarów i usług w ruchu granicznym na zewnętrznej granicy lądowej Unii Europejskiej na terenie Polski. Badanie prowadzone jest na przejściach granicznych z ruchem osobowym.

Przedmiotem badania jest wysokość i struktura wydatków poniesionych przez cudzoziemców w Polsce oraz Polaków za granicą, między innymi na towary żywnościowe i nieżywnościowe, noclegi, usługi gastronomiczne. Badanie dotyczy obrotu nierejestrowanego na zgłoszeniach celnych. Objęte są nim również: cel podróży, odległość od granicy miejsca zamieszkania i miejsca dokonania zakupów, częstotliwość przekraczania granicy, w przypadku Polaków – kraj pobytu za granicą, a w przypadku cudzoziemców – kraj stałego zamieszkania oraz posiadanie Karty Polaka. Badany jest także mały ruch graniczny, dotychczas funkcjonujący tylko na granicy polsko-ukraińskiej.

Podmiotem badania są cudzoziemcy wyjeżdżający z Polski (mieszkający na stałe za granicą) i Polacy (mieszkający na stałe w Polsce) powracający do kraju samochodami osobowymi, autokarami oraz motocyklami.

Ankietyzacja prowadzona jest w wylosowane dni tygodnia w taki sposób, by w kwartale każdy dzień tygodnia wystąpił jeden raz.

Badany jest asortyment towarów cieszących się największym popytem, odpowiednio wśród cudzoziemców i Polaków. Wartość wydatków podawanych przez respondentów w walutach obcych jest przeliczana na złotówki według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu, w którym przeprowadzono badanie.

Podstawę szacowania wyników stanowią dane z ankiet oraz informacje Komendy Głównej Straży Granicznej o ruchu granicznym. Badanie prowadzone jest na próbie około 1%.

Dane o ruchu granicznym dotyczą przekroczeń granicy zarejestrowanych przez Straż Graniczną, a nie liczby osób, które tę granicę przekraczają (osoba przekraczająca granicę kilkakrotnie liczona jest tyle razy, ile razy granicę tę przekracza).

W niniejszym opracowaniu zaprezentowano wyniki badania dotyczące wyłącznie granicy polsko-białoruskiej. Przebiega ona na odcinku o długości 418 km, przy czym na terenie województwa podlaskiego jej długość wynosi 250 km, a na terenie województwa lubelskiego – 168 km. Na tej granicy zlokalizowanych jest 12 przejść granicznych, z czego 8 znajduje się w województwie podlaskim, a 4 – w lubelskim. Badanie realizowane jest na 5 przejściach drogowych (spośród 7 funkcjonujących na tej granicy), przy czym 3 zlokalizowane są na terenie województwa podlaskiego, a 2 – w województwie lubelskim.

Podczas badania prowadzonego na granicy polsko-białoruskiej w 2011 r. zebrano łącznie 26,8 tys. ankiet, z tego 22,2 tys. od cudzoziemców i 4,6 tys. od Polaków.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

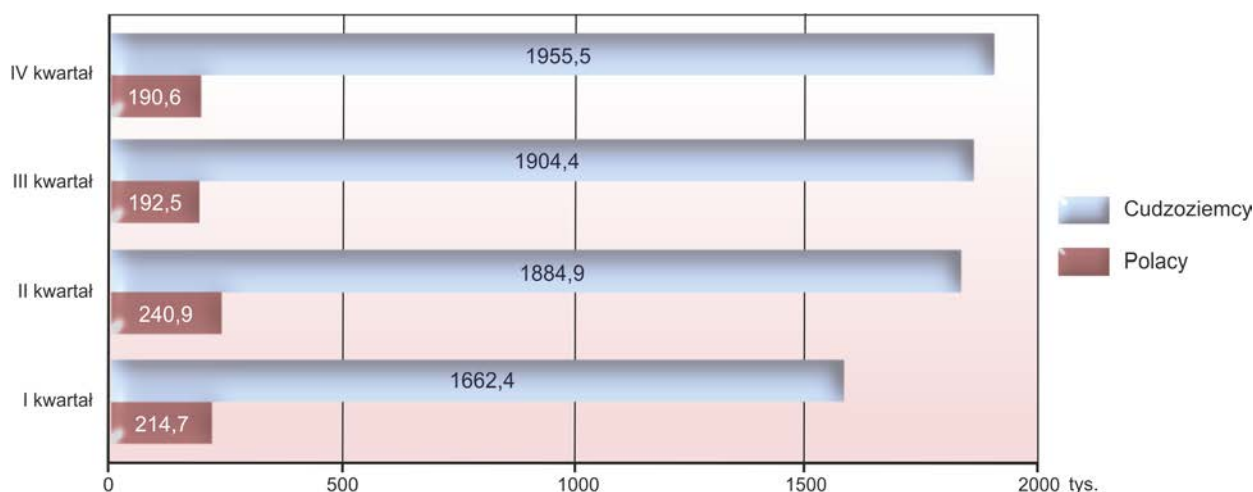
Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

RUCH GRANICZNY

Według danych Straży Granicznej, w 2011 r. liczba przekroczeń granicy polsko-białoruskiej wyniosła 8245,9 tys. (o 14,0% więcej niż w roku poprzednim), przy czym cudzoziemcy przekraczali ją 7407,2 tys. razy (o 17,5% więcej), a Polacy – 838,7 tys. razy (o 10,2% mniej). Obcokrajowcy stanowili aż 89,8% ogólnej liczby przekraczających granicę w analizowanym okresie.

Najwięcej przekroczeń granicy (26,0% ogółu) zanotowano w IV kwartale, zaś najmniej (22,8%) w I kwartale omawianego roku.

OSOBOWY RUCH GRANICZNY NA GRANICY POLSKO-BIAŁORUSKIEJ NA TERENIE POLSKI
WEDŁUG KWARTAŁÓW W 2011 R.

Wyniki badania wykazały, że w 2011 r. Kartę Polaka posiadało 8,2% cudzoziemców przekraczających granicę polsko-białoruską.

CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEKRACZANIA GRANICY, ODLEGŁOŚĆ MIEJSCA ZAMIESZKANIA OD GRANICY ORAZ CEL WIZYTY

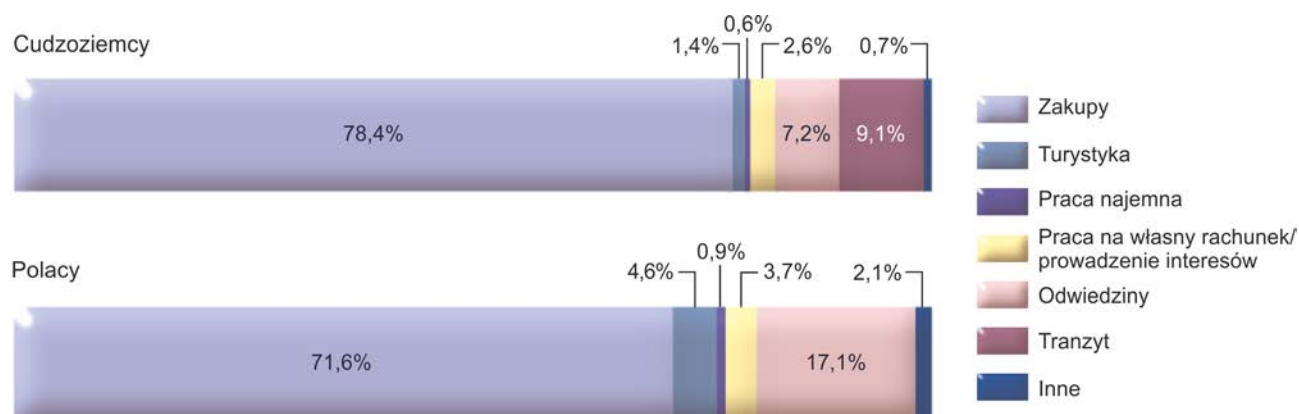
W 2011 r. wśród cudzoziemców 57,4% przekraczało granicę polsko-białoruską kilka razy w miesiącu, a 26,8% – kilka razy w tygodniu. W grupie Polaków odsetek przekraczających granicę kilka razy w miesiącu wyniósł 48,7%, a kilka razy w tygodniu – 25,8%. Jednodniowy pobyt za granicą deklarowało 91,9% cudzoziemców i 89,5% Polaków.

Zdecydowana większość, bo aż 70,9% podróżujących cudzoziemców zamieszkiwała w odległości do 50 km od granicy, przy czym 58,8% w pasie 0–30 km. W odległości 51–100 km od granicy

mieszkało 14,3% cudzoziemców, natomiast powyżej 100 km – 14,8%. Struktura Polaków powracających do kraju według odległości miejsca zamieszkania od granicy kształtowała się następująco: 69,9% mieszkało do 50 km od granicy, z tego 47,8% – do 30 km, w pasie 51–100 km zamieszkiwało 25,7%, a powyżej 100 km – 4,4% ogólnej ich liczby.

Dominującym celem przekraczających granicę było dokonanie zakupów. Tak zadeklarowało 78,4% cudzoziemców i 71,6% Polaków (w 2010 r. odpowiednio 77,4% i 72,9%).

STRUKTURA CUDZOZIEMCÓW I POLAKÓW PRZEKRACZAJĄCYCH GRANICĘ POLSKO-BIAŁORUSKĄ NA TERENIE POLSKI WEDŁUG CELU POBYTU ZA GRANICĄ W 2011 R.

Osoby przekraczające granicę, obok dokonywania zakupów, dość często deklarowały jako cel wizyty odwiedziny, a także w przypadku cudzoziemców – tranzyt.

WYDATKI CUDZOZIEMCÓW W POLSCE I POLAKÓW ZA GRANICĄ

Szacunkowa wartość towarów i usług zakupionych w Polsce przez cudzoziemców przekraczających granicę polsko-białoruską w 2011 r. wyniosła 1948,6 mln zł, natomiast wydatki poniesione za granicą przez Polaków w tym okresie osiągnęły 63,6 mln zł. W odniesieniu do 2010 r. wydatki cudzoziemców wzrosły o 37,5%, natomiast Polaków spadły o 12,8%. W omawianym roku cudzoziemcy najwyższe wydatki ponieśli w IV kwartale i wyniosły one 629,9 mln zł, zaś najniższe w II kwartale – 394,6 mln zł. Odmienną sytuację zaobserwowano w przypadku Polaków. Najwięcej wydatkowali oni w II kwartale – 20,3 mln zł, zaś najmniej w IV kwartale – 12,4 mln zł.

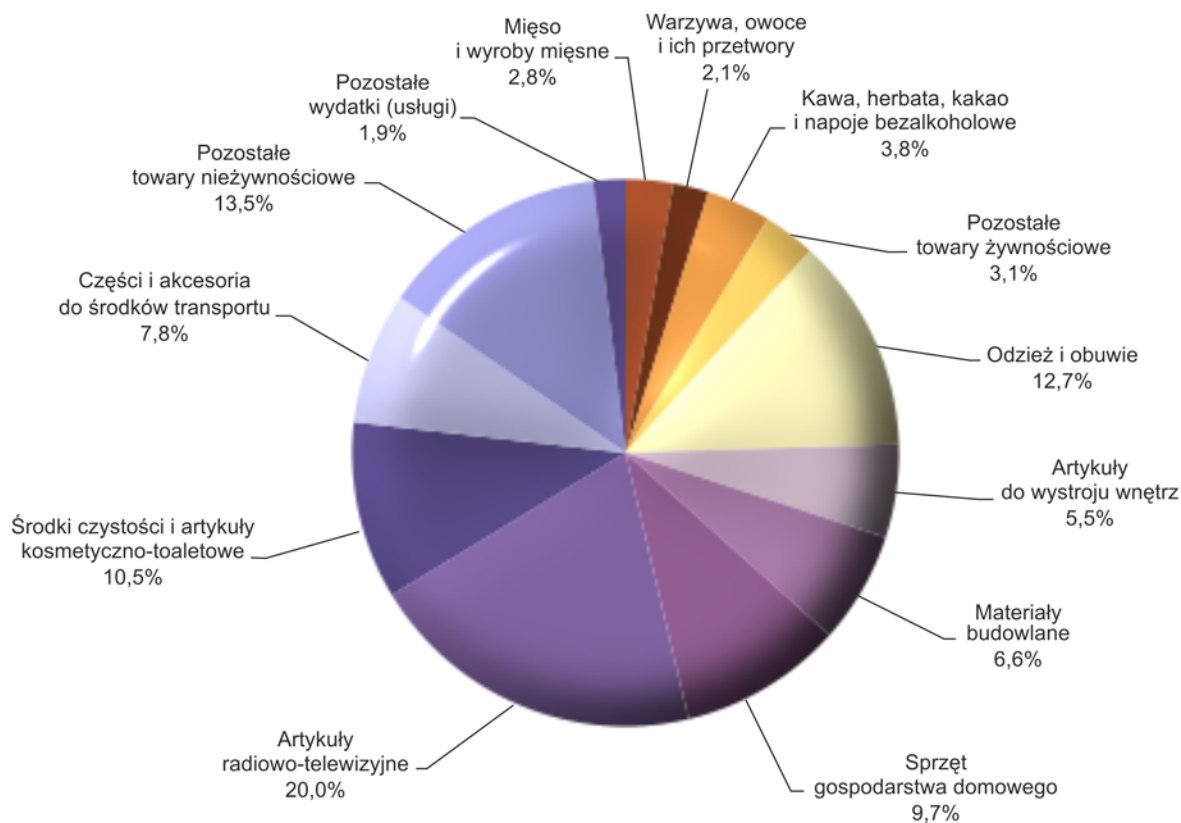
W 2011 r. cudzoziemcy przekraczający granicę polsko-białoruską największe środki przeznaczyci na zakup towarów nieżywnościowych. Ich wartość wyniosła 1681,1 mln zł, co stanowiło 86,3% ogółu wydatków cudzoziemców w Polsce. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosły one o 35,7%. W omawianej grupie towarów największym zainteresowaniem cudzoziemców cieszyły się artykuły radiowo-telewizyjne. Wydatki na nie osiągnęły wartość 390,0 mln zł. Znaczące były również wydatki poniesione na zakup odzieży i obuwia – 246,6 mln zł oraz środków czystości i artykułów kosmetyczno-toaletowych – 203,6 mln zł.

Na towary żywnościowe w 2011 r. cudzoziemcy przeznaczyci łącznie 230,7 mln zł, co stanowiło 11,8% ogólnej kwoty ich wydatków w Polsce. W stosunku do roku poprzedniego wydatki te wzro-

sły o 47,1%. Cudzoziemcy w Polsce najchętniej kupowali kawę, herbatę, kakao i napoje bezalkoholowe, na które wydali 73,3 mln zł oraz mięso i wyroby mięsne – 54,0 mln zł.

Na usługi cudzoziemcy przeznaczyci 36,8 mln zł, tj. 1,9% wszystkich wydatków poniesionych w Polsce. W odniesieniu do roku poprzedniego wartość środków wydanych na ten cel wzrosła o 67,3%. Na usługi gastronomiczne przeznaczono 63,4% tej kwoty, a na opłaty za noclegi – 22,4%.

STRUKTURA WYDATKÓW PONIESIONYCH W POLSCE PRZEZ CUDZOZIEMCÓW PRZEKRACZAJĄCYCH GRANICĘ POLSKO-BIAŁORUSKĄ NA TERENIE POLSKI W 2011 R.

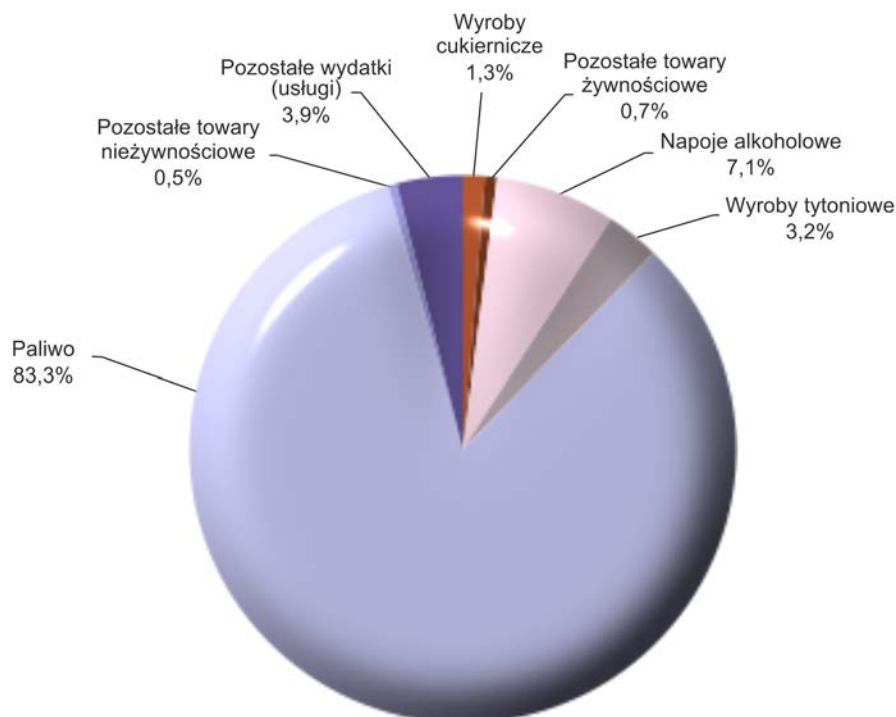
Polacy przekraczający granicę polsko-białoruską w omawianym roku na zakup towarów nieżywnościowych wydali 53,3 mln zł, co stanowiło 83,8% ogółu ich wydatków za granicą. W porównaniu z 2010 r. oznacza to spadek o 8,9%. Polacy najwięcej środków przeznaczyci na zakup paliwa. Wydatki na ten cel wyniosły aż 52,9 mln zł, czyli 83,3% ich ogólnej wartości.

Znaczące były również kwoty przeznaczone na napoje alkoholowe (4,5 mln zł) oraz wyroby tytoniowe (2,0 mln zł), które stanowiły odpowiednio 7,1% i 3,2% ogółu wydatków Polaków za granicą. W stosunku do roku poprzedniego wydatki na napoje alkoholowe zmniejszyły się o 5,8%, a na wyroby tytoniowe – o 0,5%.

Na zakup towarów żywnościowych Polacy wydali 1,3 mln zł (2,0% wszystkich wydatków), tj. o 25,4% mniej niż rok wcześniej. W tej grupie towarów najwięcej środków przeznaczono na zakup wyrobów cukierniczych – 0,8 mln zł.

Na usługi Polacy przekraczający granicę polsko-białoruską przeznaczyci 2,4 mln zł (o 57,8% mniej niż przed rokiem), czyli 3,9% ogólnej wartości środków wydatkowanych za granicą. Wydatki poniesione na usługi gastronomiczne stanowiły 53,5% tej kwoty, a opłaty za noclegi – 45,2%.

**STRUKTURA WYDATKÓW PONIESIONYCH ZA GRANICĄ PRZEZ POLAKÓW
PRZEKACZAJĄCYCH GRANICĘ POLSKO-BIAŁORUSKĄ NA TERENIE POLSKI W 2011 R.**

Średnie wydatki przypadające na 1 osobę, poniesione w Polsce przez cudzoziemców przekraczających granicę polsko-białoruską w 2011 r. ukształtowały się na poziomie 554 zł, natomiast średnie wydatki poniesione za granicą przez Polaków wyniosły 198 zł. W porównaniu z zanotowanymi w 2010 r. wzrosły one odpowiednio o 16,8% oraz o 3,9%. W przypadku cudzoziemców najwyższe przeciętne wydatki na 1 osobę odnotowano w IV kwartale, natomiast w przypadku Polaków – w II kwartale omawianego roku.

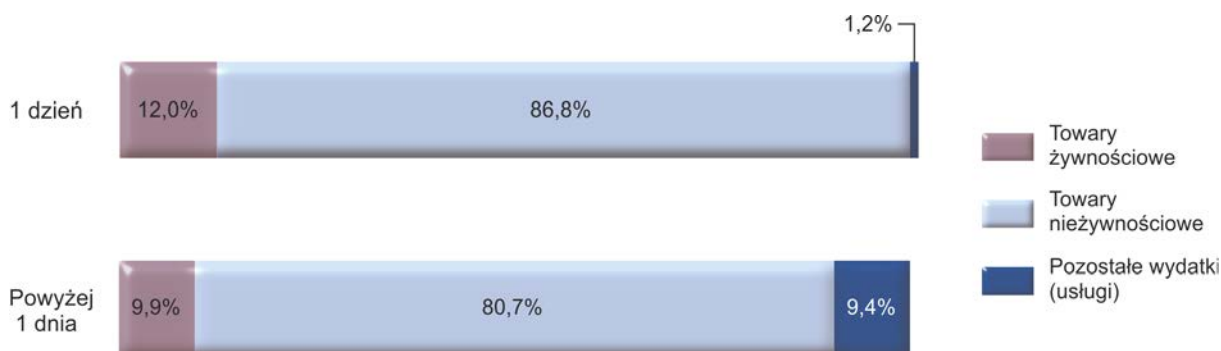
W 2011 r. najwięcej cudzoziemców przekraczających granicę polsko-białoruską dokonywało zakupów towarów i usług w pasie do 50 km od granicy. Wydatki w tym obszarze wyniosły 956,1 mln zł, co stanowiło 49,1% ich ogólnej kwoty. Zdecydowana większość tych środków (630,8 mln zł, czyli 32,4% ogółu) była wydatkowana w odległości 31–50 km od granicy. Najmniejsze wydatki odnotowano w odległości powyżej 100 km od granicy (188,7 mln zł, tj. 9,7%). Wyodrębniając z ogólnej wartości wydatków środki przeznaczone na usługi, zaobserwowano iż cudzoziemcy przebywający w odległości powyżej 100 km od granicy wydali na ten cel najwięcej, bo aż 10,9% całości poniesionych wydatków. W strukturze wydatków wszystkich cudzoziemców środki przeznaczone ten cel stanowiły 1,9%.

W analizowanym roku Polacy, podobnie jak cudzoziemcy, ponieśli największe wydatki na zakup towarów i usług w pasie do 50 km od granicy. Wyniosły one 58,0 mln zł, co stanowiło 91,2% ogółu ich wydatków. Zdecydowana większość tej kwoty (54,3 mln zł, tj. 85,4%) wydatkowana została w pasie do 30 km od granicy. Zakupów o znacznie mniejszej wartości Polacy dokonali w odległości 51–100 km (2,3 mln zł, tj. 3,6%) oraz powyżej 100 km od granicy (3,3 mln zł, tj. 5,2%). Podczas gdy środki przeznaczone na usługi stanowiły tylko 3,9% ogólnych wydatków poniesionych przez

Polaków za granicą, osoby przebywające w odległości powyżej 100 km od granicy przeznaczyły na ten cel zdecydowanie więcej, bo aż 48,9% całości swoich wydatków.

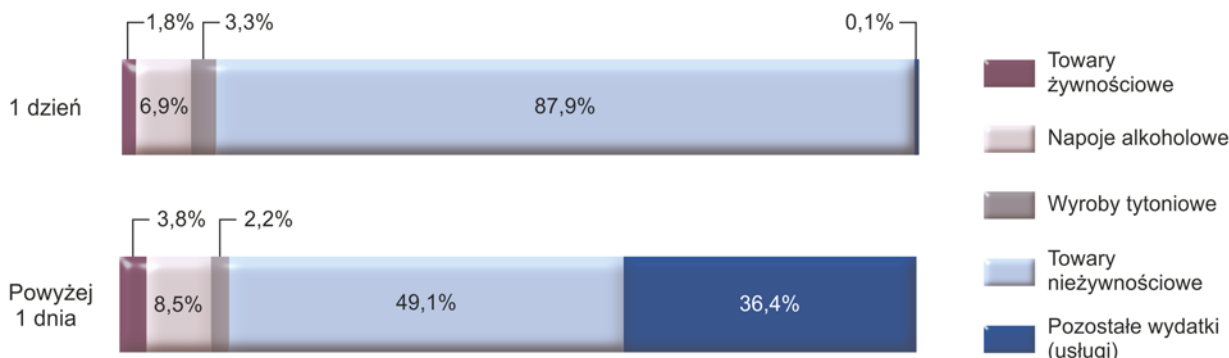
W 2011 r. cudzoziemcy, którzy wyjeżdżali za granicę na 1 dzień wydali na zakup towarów i usług w Polsce znacznie więcej od wyjeżdżających na dłużej. Wydatki cudzoziemców, których pobyt za granicą trwał 1 dzień wyniosły 1781,1 mln zł i były o 36,5% wyższe w porównaniu z zanotowanymi w roku poprzednim. Przeważająca część tej kwoty (86,8%) została przeznaczona na zakup towarów nieżywnościowych. Cudzoziemcy przebywający za granicą dłużej niż 1 dzień wydali w sumie 167,5 mln zł, tj. o 49,2% więcej niż rok wcześniej. Decydujący udział (80,7%) w ich wydatkach miały środki przeznaczone na towary nieżywnościowe, ale dość duży odsetek (9,4%) stanowiła także kwota wydana na usługi, m.in. gastronomiczne i opłaty za noclegi.

STRUKTURA WYDATKÓW PONIESIONYCH W POLSCE PRZEZ CUDZOZIEMCÓW PRZEKRACZAJĄCYCH GRANICĘ POLSKO-BIAŁORUSKĄ NA TERENIE POLSKI WEDŁUG CZASU POBYTU W 2011 R.

Polacy, których pobyt za granicą trwał 1 dzień w omawianym roku przeznaczyli na zakup towarów i usług łącznie 57,0 mln zł, tj. o 9,3% mniej niż przed rokiem. Zdecydowana większość tych środków (87,9%) wydatkowana została na zakup towarów nieżywnościowych. Znacząca była także kwota przeznaczona na napoje alkoholowe (6,9%). Wydatki poniesione przez Polaków przebywających za granicą dłużej niż 1 dzień wyniosły 6,6 mln zł i były o 34,7% niższe niż w roku poprzednim. W ich strukturze decydujący udział miały środki przeznaczone na zakup towarów nieżywnościowych (49,1%) oraz usługi (36,4%). Dość duży odsetek stanowiła również kwota wydana na zakup napojów alkoholowych (8,5%).

STRUKTURA WYDATKÓW PONIESIONYCH ZA GRANICĄ PRZEZ POLAKÓW PRZEKRACZAJĄCYCH GRANICĘ POLSKO-BIAŁORUSKĄ NA TERENIE POLSKI WEDŁUG CZASU POBYTU W 2011 R.

PODSUMOWANIE

Wyniki badania obrotów towarów i usług na granicy polsko-białoruskiej w 2011 r. wykazały, że zdecydowaną większość przekraczających tę granicę stanowili cudzoziemcy. Najczęściej pobyt za granicą trwał 1 dzień. Jego głównym celem było dokonanie zakupów. W strukturze wydatków zarówno cudzoziemców w Polsce, jak i Polaków za granicą przeważały środki przeznaczone na zakup towarów, zwłaszcza nieżywnościowych.